

24 juni 2024

De Young Academy Groningen heeft kennisgenomen van de voorgestelde Toets Anderstalig Onderwijs (TAO) voor nieuwe en bestaande onderwijsprogramma's in het kader van de Wet Internationalisering in Balans (WIB). We hebben verschillende zorgen over de TAO die we hieronder presenteren (niet in volgorde van belangrijkheid).

- Een belangrijk onderdeel van de TAO is het criterium betreffende de behoefte aan een opleiding voor de arbeidsmarkt. Dit criterium gaat echter voorbij aan het feit dat veel universitaire opleidingen op bachelor-niveau niet direct opleiden tot een *specifieke* baan, maar juist studenten leren om analytisch te denken en hen wetenschappelijk relevante kennis bij te brengen. Deze kennis en zogenaamde "transferable skills" zijn zeer waardevol voor de Nederlandse samenleving, en de sterke focus op het criterium van voorbereiding op een specifieke arbeidsmarktbehoefte zet deze toegevoegde waarden volledig terzijde.
- In de huidige TAO kunnen de opleidingen geen uitzondering aanvragen bij gebrek aan beschikbaar personeel, omdat opleidingen (en dus: stafleden) een korte tijd gegeven wordt om de Nederlandse taal te leren. Dit onderschat echter volledig de tijd die het stafleden zal kosten om Nederlands op zo'n hoog niveau te leren dat zij studenten hun kennis en expertise kunnen overdragen in het Nederlands. En overschat dit het aantal bekwame mensen (degenen met de juiste expertise) die daartoe bereid zijn. Wanneer de wet van niet-Nederlandstalige onderzoekers eist dat zij in korte tijd op zo'n hoog niveau de Nederlandse taal leren, heeft dit negatieve gevolgen voor het aantal en de kwaliteit van mensen die bereid zijn een academische carrière aan een Nederlandse universiteit na te streven. Dit zal onvermijdelijk leiden tot een 'braindrain' of verlies van getalenteerde mensen.
- Hieraan gerelateerd, suggereert het voorstel ook dat als niet-Nederlands wetenschappelijk personeel niet in het Nederlands les kan of wil geven, er binnen de Nederlandstalige groep voldoende kennis en expertise aanwezig is. Gezien de ervaring die we hebben opgedaan in wervingscommissies, lijkt dit aantal echter sterk overschat. Wanneer er geen uitzondering kan worden gemaakt bij tekort aan Nederlandssprekend personeel dat geschikt is de vakken te verzorgen, betekent dit dat we de normen van onze docenten moeten verlagen. Dit heeft negatieve gevolgen voor de kwaliteit van zowel het onderwijs als het onderzoek.
- De huidige definitie van het behoren tot een specifieke regio is gebaseerd op de specifieke regio binnen Nederland. Maar de manier waarop universiteiten met elkaar verbonden zijn, komt beter tot uiting in de EU-regio's. Het initiatief van de Universiteit van het Noorden bestrijkt bijvoorbeeld meer dan alleen de drie noordelijke provincies van Nederland, maar omvat ook de noordelijke delen van Duitsland. Deze definitie van regionaal komt veel realistischer overeen met de manier waarop universiteiten binnen een regio met elkaar verbonden zijn.

Kortom, het doel van de WIB en daarmee ook de TAO is om het aantal Nederlandstalige en Engelstalige opleidingen in Nederland beter in evenwicht te brengen. Deze maatregelen zijn bedoeld om het belang van de Nederlandse taal in de Nederlandse academische wereld te versterken. Deze doelen lijken volledig voorbij te gaan aan het feit dat het internationale

doorgaans in het Engels plaatsvindt. Door het nemen van deze maatregelen zal dit niet veranderen. Integendeel, deze maatregelen zullen het tegenovergestelde resultaat hebben: het isoleren van de Nederlandse academische wereld en het verlagen van de status die de Nederlandse wetenschap (onderzoek én onderwijs) in de loop der jaren heeft verworven. Dit zal ook een negatieve invloed hebben op het aantrekken van bekwame en deskundige docenten. Veel cursussen kunnen dan niet langer worden gegeven door experts met specifieke vakgerelateerde kennis, wat zal resulteren in een lagere kwaliteit van het wetenschappelijk onderwijs.